

STATSFORVALTEREN I ROGALAND
Postboks 59 Sentrum
4001 STAVANGER

Deres ref.: 2022/13132
Vår ref.: 22/56302-3
Saksbehandler: Nora Synnøve Sveen Andresen
Dato: 04.07.2023

Svar - Om aksjeutbytte utbetalt etter at beboer er død inngår i beregningsgrunnlaget for etteroppgjør etter egenandelsforskriften

Hva henvendelsen gjelder

Helsedirektoratet viser til brevet fra Statsforvalteren i Rogaland datert 15. desember 2022 om egenandel ved langtidsopphold i institusjon etter egenandelsforskriften. Spørsmålet er om aksjeutbytte som blir utbetalt i dødsåret, men *etter* at beboeren er død inngår i beregningsgrunnlaget for etteroppgjør etter egenandelsforskriften.

Grunnen til at vi ikke har svart på henvendelsen tidligere er den store saksmengden vår. Vi beklager eventuelle ulemper dette har ført til.

Helsedirektoratets vurdering

Dersom beboerens økonomiske situasjon endrer seg vesentlig, eller tidligere vedtak viser seg å bygge på uriktige opplysninger, skal saken tas opp til ny vurdering. Viser skatteoppgjøret for foregående år at det ikke er beregnet riktig egenandel, skal det skje et etteroppgjør. Dette følger av [egenandelsforskriften § 3 sjette ledd](#).

Dersom skatteoppgjøret eller andre nye opplysninger viser at beboer har betalt for mye egenandel, har kommunen plikt til å betale dette tilbake. Dersom det derimot viser seg at beboeren har betalt for lite i egenandel, har kommunen ingen plikt til å kreve beløpet etterbetalt selv om forskriften skulle åpne for dette.¹

Aksjeutbytte regnes som avkastning av formue og er dermed omfattet av egenandelsforskriftens inntektsbegrep i [§ 3 fjerde ledd](#). Det betyr at aksjeutbytte i utgangspunktet kan inngå i beregningsgrunnlaget for etteroppgjøret.²

---

¹ [Helsedirektoratets brev 10. september 2013 om etterberegning](#)

² Se for eksempel [rundskriv I-47/98 om vederlag for opphold i institusjon](#) "I utgangspunktet er det pensjonærens egen inntekt som skal legges til grunn for vederlaget. Det følger av dette at pensjoner, aksjeutbytte, renter m.v. i beboerens navn skal med." Se også Edvardsen og Helland, Betaling for beboere i institusjon 5. utgave (2020) s. 136 om annen avkastning, herunder utbytte fra aksjer og verdipapirer.

Plikten til å yte egenandel gjelder til og med den dagen institusjonsoppholdet opphører, jf. [§ 6 fjerde ledd](#). Når en person dør blir institusjonsoppholdet i utgangspunktet ansett som opphørt på dødsdagen. Kommunen kan derfor kun kreve egenandel frem til dødsdagen. Inntekter etter dødsdagen tilfaller dødsboet/arvingene, og skal derfor ikke tas med i egenandelsberegningen.³

Spørsmålet om aksjeutbytte som blir utbetalt etter beboerens død inngår i beregningsgrunnlaget for etteroppgjør, avhenger dermed av om aksjeutbyttet er beboerens eller dødsboets/arvingenes inntekt.

Aksjeutbytte tilfaller de aksjeeierne som er aksjeeiere på det tidspunktet beslutningen treffes, om ikke noe annet fremgår av beslutningen. Utbetalingsdagen kan ikke settes senere enn seks måneder etter beslutningen. Dette følger av [aksjeloven § 8-3](#).

Utbetalingstidspunktet er heller ikke avgjørende etter skattereglene ettersom aksjeutbyttet skal beskattes av den som var eier av aksjene på innvinningstidspunktet. Se [skatteloven § 14-2](#) og [Skatte-ABC om betydningen av innvinningstidspunktet for aksjeutbytte](#):

"Vurderingen av om vilkårene for skatteplikt for aksjeutbytte er oppfylt, skal gjøres på innvinningstidspunktet. Aksjeutbytte skattlegges hos den som er eier av aksjene på innvinningstidspunktet. (...) Innvinningstidspunktet har også betydning hvis det skjer endringer i den subjektive skatteplikten, for eksempel ved dødsfall."⁴

Videre står det følgende om [når aksjeutbyttet innvinnes i Skatte-ABC](#):

"Aksjeutbytte som besluttet utdelt av generalforsamlingen, innvinnes normalt på tidspunktet for generalforsamlingens vedtak. Dette gjelder både for ordinært utbytte som vedtas etter reglene i asl./asal. § 8-2 første ledd, og for ekstraordinært utbytte som vedtas etter reglene i asl./asal. § 8-2 a. Tilleggsutbytte som besluttet utdelt av styret etter reglene i asl./asal. § 8-2 annet ledd innvinnes normalt når styret treffer slik beslutning."⁵

Det betyr at dersom beboeren fremdeles var i live og dermed var aksjeeier på beslutningstidspunktet, vil aksjeutbyttet som hovedregel tilfalle beboeren og inngå i beregningsgrunnlaget for egenandel. Dette gjelder uavhengig av om aksjeutbyttet først blir utbetalt etter at beboeren er død.

Slik Helsedirektoratet forstår det er dette også i samsvar med Edvardsen og Hellands vurdering.⁶ I et konkret eksempel på utregning av etteroppgjør for dødsåret skriver de:

"Spørsmålet er om noen av disse inntektene skal fordeles mellom beboeren eller dødsboet.

---

³ Helsedirektoratets brev datert 3. juni 2004

⁴ Skatte-ABC 2022/2023 A-6-3.1 Betydningen av innvinningstidspunktet

⁵ Skatte-ABC 2022/2023 A-6-3.2 Når aksjeutbytte innvinnes

⁶ Edvardsen og Helland, Betaling for beboere i institusjon, 5. utgave (2020) s. 121

I utgangspunktet kan kommunen ta med alle inntekter som anses opptjent mens beboeren levde. Videre kan kommunen som hovedregel legge til grunn at inntektene fra beboerens skatteoppgjør, er beboerens egen inntekt.

Når det gjelder utbytte av aksjer (skattemeldingen post 3.1.5), kan kommunen legge til grunn at dette er beboerens inntekt fullt ut. Aksjeutbytte beskattes hos den som er eier av aksjene på innvinningstidspunktet. Aksjeutbytte som besluttet utdelt av generalforsamlingen, innvinnes normalt på tidspunktet for generalforsamlingens vedtak. Dette skal som hovedregel avholdes innen utløpet av juni måned. Utbytte kan også utdeles på andre tidspunkt, og også av styret, men så lenge aksjeutbytte framkommer på avdødes skatteoppgjør kan det legges til grunn at dette er innvunnet på beboerens hånd og tas med fullt ut som beboerens vederlagsmessige inntekt. Dette gjelder uavhengig av når utbyttet er utbetalt."

Helsedirektoratet vil imidlertid påpeke at det ikke er en selvfølge at fjorårets skattemelding gir et riktig bilde av beboerens inntekt for dødsåret. Dette gjelder særlig i tilfeller der beboeren dør tidlig på året. Kommunen bør være forsiktig med å legge seg på en praksis som kan føre til en høyere egenandel enn den har hjemmel til å kreve.

For beboere med omfattende aksjeporteføljer kan det være arbeidskrevende for kommunene å fastslå når hvert enkelt aksjeutbytte er besluttet. Vi viser til at aksjeutbytte kan besluttet på andre tidspunkter enn generalforsamlingens vedtak. På bakgrunn av dette antar Helsedirektoratet at det kan være ressursbesparende for kommunen å avgrense beregningen til utbytte som er utbetalt før dødsfallet. I denne forbindelse viser vi til at egenandelsforskriftens regler er maksimalsatser, og at kommunen derfor står fritt til å velge å ta mindre betalt enn etter reglene i forskriften.

Oppsummering

Dersom beboeren fremdeles var i live og aksjeeier på beslutningstidspunktet for aksjeutbyttet, vil aksjeutbyttet som hovedregel tilfalle beboeren og dermed inngå i beregningsgrunnlaget for egenandel. Dette gjelder uavhengig av om aksjeutbyttet først blir *utbetalt* etter at beboeren er død.

Vennlig hilsen

Gunhild J. Røstadsand e.f.
seniorrådgiver

Nora Synnøve Sveen Andresen
rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET

